

## အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများကို ရေးဟန်ပညာရှုထောင့်မှ လေ့လာချက်

နန်းနန္ဒာသက်<sup>1</sup>

### စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကားသုံးနှုန်းဟန်များကို ရေးဟန်ပညာဖြင့် လေ့လာ စိစစ်ထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ တိုက်တေးကဗျာများတွင် တွေ့ရှိရသော စကားလုံး အသုံးအနှုန်း အဖွဲ့များကြောင့် အင်းသူ၊ အင်းသားများ၏ စာပေအတွေးအခေါ်နှင့် လူမှုရေးအခြေအနေ များကိုသိရှိရပြီး တိုက်တေးကဗျာများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထား ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ လေ့လာခြင်းဖြင့် အင်းလေးတိုက်တေးများကို ရေးဟန်ရှုထောင့်မှ လေ့လာ လိုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံးများ - အင်းလေးတိုက်တေး၊ စကားသုံးနှုန်းဟန်

### နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝတောတောင်၊ စမ်းချောင်းအင်းအိုင်၊ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်၊ တန်ခိုးကြီးဘုရားများနှင့် အရောင်အသွေးစုံလင်စွာဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ထားသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပေသည်။ ထိုအလှထဲတွင် အင်းလေးသည် ရှမ်းပြည်အလှသာမက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလှကိုပါ ထင်ဟပ်စေနိုင်သည့် ဒေသတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

အင်းလေးအစ ရွာလေးရွာကအင်းလေးဟူသော ဝေါဟာရ၊ အင်းလေးဟူသော အခေါ်အဝေါ်၊ အင်းလေးဟူသော အမည်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းရင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယူဆချက်၊ ကြံဆချက်၊ ထင်မြင်ချက်အမျိုးမျိုး ရှိနေကြသည်။ အချို့သောသူများက “အင်းလေး” ဟူ၍အမည်နာမ ဖြစ်ပေါ်လာရ ခြင်းမှာ အင်းလေးဒေသတွင်ရှိသော ကန်လေးကန်ကိုအကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့က ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရှိသော အင်းလေးကန်မှာ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိသော အင်းတော်ကြီးကန်ထက် ငယ်သောကြောင့် အင်းကလေးဟုခေါ်ရာမှ အင်းလေးဖြစ်လာသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့ကအင်းလေး ရွာအမည်တွင်ခဲ့ရာမှ “ရွာ” စာလုံးဖြုတ်ခေါ်ကြသောကြောင့် အင်းလေးဖြစ်လာသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အချို့က ထားဝယ်အဆက်အနွယ် အိမ်ထောင်စုတို့က စတင်တည်ခဲ့ရာမှ အင်းလေးရွာ အင်းလေးအမည်ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူ၍လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးသော ထင်မြင် ယူဆချက်များကို ကြားခဲ့ရလေသည်။

ဦးပုည၏ ညောင်ရွှေမြို့ပေး မေတ္တာစာတွင် အင်းလေးအမည်ကို ညောင်ရွှေနှင့်တွဲ၍ဖော်ပြခဲ့ သဖြင့် “ညောင်ရွှေအင်း”ဟု လူသိများခဲ့သည်။သို့သော် ထိုထက်ရှေးကျသော သမိုင်းမှတ်တမ်းအချို့တွင် အင်းဒေသကို “အင်း ၄ ရွာ” ဟု ဖော်ပြရေးသားကြသည့် အထောက်အထားများ တွေ့ရလေသည်။

အင်းလေးသန်းတောင်အရပ် စေတီလိုဏ်ဂူအတွင်းမှ စော်ဘွားကြီးစီဆိုင်ဘွား ပင့်ဆောင်ကာ ကိုးကွယ်ခဲ့သော ရုပ်ပွားတော်ငါးဆူမှာ အလောင်းစည်သူမင်းကြီး တိုင်းခန်းလှည့်လည်လာစဉ်က

<sup>1</sup> မြန်မာစာဌာန၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်

တည်ထားခဲ့သောဘုရားငါးဆူပင် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ယင်းကိုအကြောင်းပြုလျက် ရှေးအခါမှစ၍ ယခုတိုင် “ဖောင်တော်ဦးဘုရားရုပ်ပွားတော်များ” ဟုခေါ်ဝေါ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ရုပ်ပွားတော်ငါးဆူအနက် သုံးဆူသာလျှင်ဘုရားရုပ်ပွားတော်များဖြစ်၍ ကျန်နှစ်ဆူမှာ ရဟန္တာ ရုပ်တုတော်များဖြစ်သည်ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ပြောစမှတ်ရှိခဲ့ကြသည်။ နှစ်စဉ်တော်သလင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁၅ ရက်မှစ၍ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၃ ရက်အထိ အင်းလေးဖောင်တော်ဦးဘုရား ရုပ်ပွားတော်များသည် ဖောင်တော်ဦးစံကျောင်းတော်မှ အင်းရွာစဉ် ရွာကျောင်းတစ်လျှောက် လှည့်လည် ၍ ဒေသစာရီ အပူဇော်ခံတော်မူသည်။

ဘုရားရုပ်ပွားတော်များကို ကရဝိက်ဖြင့်ပင့်ဆောင်၍ ဖောင်တော်ကို အင်းသားတို့က ခြေထောက် ဖြင့် လှော်ခတ်ကြသော အင်းဆွဲလှေကြီးများဖြင့် စုပေါင်းလှော်ခတ်ပူဇော် ကြလေသည်။ ဖောင်တော်ဦး ဘုရား နမ့်ဟူးရွာစံကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွရောက်သောနေ့တွင် ပွဲလမ်းသဘင်အမျိုးမျိုး ကျင်းပကြ သည်။

ယင်းအနက် ရွာအလိုက်ယှဉ်ပြိုင်လေ့ရှိကြသော ခြေထောက်ဖြင့် လှော်ခတ်ပြိုင်ရသည့် အင်းလှေ ပြိုင်ပွဲသည် ပျော်စရာနှင့် တက်ကြွဖွယ်ရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်လေသည်။ ခြေထောက်ဖြင့် လှေလှော်သည့် ဓလေ့သည် မြန်မာတွင်သာမက ကမ္ဘာတွင်ပါ နာမည်ကျော်ကြားပြီး စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် ဓလေ့တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ (ကိုဖိုးအေး၊ ၂၀၁၄၊ စာ ၅၅)

အင်းလေးဒေသသည် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ညောင်ရွှေမြို့နယ် တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ အင်းလေးဒေသတွင် နေထိုင်ကြသော အင်းသားလူမျိုးတို့သည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက် ခဲ့သော မြန်မာ့ကျေးလက်ကဗျာများဖြစ်သည့် ရွှေဘိုဗုံကြီးသံ၊ ကောက်စိုက်တေး၊ မောင်းထောင်း တေးများကို ပျိုးနုတ်ရင်း၊ ကောက်စိုက်ရင်း၊ မောင်းထောင်းရင်း နှစ်သက်စွာသီဆိုနေကြချိန်တွင် အင်းလေးဒေသ၌လည်း ကျေးလက်၏အငွေ့ အသက်ပါသော တိုက်တေးခေါ် ချိုးတေးများကို သီဆို နေကြချိန် ဖြစ်ပါသည်။

တိုက်တေးဆိုသည်မှာ အင်းသူနှင့်အင်းသားတို့ နှလုံးရည်ဖြင့် နှုတ်ရေးပြိုင် တေးဖွဲ့သီဆိုကြ သည်ကို အင်းသားတို့က “တေးတိုက်သည်”၊ “တေးချိုးသည်” ဟုဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှ “တိုက်တေး” “ချိုးတေး”ဟု ခေါ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တိုက်တေးသီဆိုရာတွင် အတီးအမှုတ် မပါသော် လည်း အသံကာရန်၊ အသံအတက်အကျကို လိုက်ကာ ဆွဲငင်သီဆိုရသော ကဗျာမျိုးဖြစ်ပါသည်။

တိုက်တေးကဗျာများကို သီဆိုသူများမှာ လူငယ်လူရွယ်အပျိုလူပျိုများ ဖြစ်ကြသည်။ သီဆိုကြ သည့် အကြောင်းအရာများမှာ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို အပြန်အလှန် ရင်ဖွင့်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တိုက်တေးကဗျာများမှ အင်းလေးဒေသ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှု လုပ်ငန်းအခြေအနေ၊ အင်းသားလူမျိုးတို့၏လက်တန်း စပ်ဆိုနိုင်သည့် အတွေးအခေါ် မြင့်မားမှုနှင့် အတူ အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကား သုံးနှုန်းဟန်ကို စိစစ်လေ့လာပြီး အင်းလေးတိုက်တေး ကဗျာ၏ရေးဟန်ကို ဖော်ထုတ် လေ့လာသိရှိနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် အင်းလေးသူ၊ အင်းလေးသားတို့၏မေတ္တာရေးရာကိစ္စများကို အခြေပြုသော အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကားသုံးနှုန်းဟန်ကို ရေးဟန်ပညာရှုထောင့်မှ ဆန်းစစ်လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

### သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာ

ဤစာတမ်းတွင် သုတေသနပြုရာတွင်

(၁) အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများ၏စကားသုံးနှုန်းဟန်မှာ မည်သို့ ရှိသနည်း။

(၂) ထိုစကားသုံးနှုန်းဟန်ကြောင့် ကဗျာ၏အကြောင်းအရာများမှာ ထင်ရှားပေါ်လွင်မှု ရှိ၊ မရှိဟူသော သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာများကို လေ့လာတင်ပြပါမည်။

### စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများ၏စကားသုံးနှုန်းဟန်ကို ရေးဟန်ပညာ ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ လေ့လာရာတွင် မောင်တင်မြိုင်(အင်းလေး) (၁၉၇၀)၏ “အင်းလေးတိုက်တေး ကဗျာများ”၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ (၁၉၈၃)၏ “မြန်မာကဗျာစာတမ်းများ”၊ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ) (၂၀၁၁)၏ “ရေးဟန်ပညာ နိဒါန်း”၊ ဒေါက်တာဇော်ထွန်း (၂၀၁၈)၏ “ဘာသာဗေဒနှင့်စာပေ ရေးဟန်ပညာမိတ်ဆက်”၊ မယ်သီရိ(အင်းလေး)(၂၀၁၉)၏ “အင်းလေးဒေသမှ အင်းဆား တိုက်တေးများ”၊ ပီတာစတော့ဝဲ (Peter Stockwell) ၏ “ကန်းဘရိတ်ရေးဟန်ပညာလက်စွဲ” (The Cambridge Handbook Of Stylistics) စာအုပ်များမှ သီအိုရီများကို ကိုးကား၍ အသေးစိတ် လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။

ထိုအင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကားလုံးသုံးနှုန်းဟန်ကြောင့် ကဗျာပါ အကြောင်းအရာများ ပေါ်လွင်ထင်ရှားမှု ရှိသည့်သဘောကို လေ့လာဖော်ထုတ်တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

### နည်းနာ

ဤစာတမ်းသည် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကားသုံးနှုန်းဟန်များကို ရေးဟန်ပညာ ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တိုက်တေး၏သဘောသဘာဝတွင် တိုက်တေးနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူသော အချိုးကဗျာပုံစံများကိုလည်း လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

တိုက်တေးတိုက်ပွဲများကို အင်းလေးဒေသ၏ လယ်ယာလုပ်ငန်းများ သိမ်းပြီးစ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ ဆောင်းဦးဝင်စအချိန်များတွင် ကျင်းပလေ့ ရှိကြပါသည်။ ထို့ပြင် ဆွမ်းလောင်းပွဲနှင့် နေအိမ်အသစ် ဆောက်လုပ်ချိန်တွင်လည်း တေးတိုက်ပွဲပြုလုပ်လေ့ ရှိကြပါသည်။ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ အချိန်းအချက်ပြုလုပ်ကျင်းပကြပြီး ထိုတိုက်တေးကဗျာများကို သီဆိုသူများမှာ လူငယ်လူရွယ် အပျိုလူပျိုများဖြစ်ကြသည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို အပြန်အလှန်ရင်ဖွင့်ကြသည့်သဘာဝမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

အချိုးကဗျာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ဖွဲ့ရာတွင် ဒွေးချိုး၊ တြိချိုး၊ လေးချိုး ပုံသဏ္ဌာန်များဖြင့်ရေးဖွဲ့ထားကြသည်။ ယင်းကို လေ့လာတင်ပြရလျှင်

- အခံချိုး -အသံက မကျယံတကျယ်  
ကြက်သူငယ်ပါ မခြား။
- အအုပ်ချိုး -တေးမယ်ကို မရှက်လိုက်  
တေးတိုက်မယ်လား။
- ပထမအချိုး -တောင်ဖီလာ တောင်ခမောက်  
တောင်အောက်က ရေကန်သာ  
ချိုးမယ်လို့လာ။
- ဒုတိယအချိုး - ချိုးမယ်လို့ လာ  
ရေကန်သာ ရှုမငြီး။
- တတိယအချိုး - တောတောင်တွေ ပိတ်ကာ သန်းတယ်  
လှမ်းခဲ့ မောင်ကြီး။
- ပထမအချိုး - အသံကြား  
သနားလိုက်ပါဘိ မကြီးရယ်
- ဒုတိယအချိုး - မောင်လေးခင် ရေပူငါး  
အားနွဲ့လှတယ်။
- တတိယအချိုး - သနားရင်ကွယ်  
ကယ်ပါတော့ မဖုန်း။
- စတုတ္ထအချိုး - မောင်လေးခင် ရေပူငါးလို့  
အားနွဲ့လို့ နှိုး။

ဤကဗျာများသည် လက်တန်းစပ်ဆိုရသော ကဗျာများ ဖြစ်ကြပြီး အခံအအုပ်လည်းညီကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

တိုက်တေးအမျိုးအစားများကို အချိုးကဗျာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်ဖွဲ့ရာတွင် ဒွေးချိုး၊ တြိချိုး၊ လေးချိုး ပုံသဏ္ဌာန်တို့ဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ လက်တန်းစပ်ဆိုရသော ကဗျာများဖြစ်သော်လည်း အခံအအုပ်ညီသော ကဗျာများဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ မြန်မာကဗျာနှင့် အင်းလေးတိုက်တေး ကဗျာတို့ ၏ဖွဲ့ထုံးဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာကဗျာဖွဲ့ရာတွင် ကဗျာစပ်ထုံးအခြေခံ(၂)မျိုး ရှိပါသည်။ လေးလုံးစပ်နှင့်လေးလုံး စပ်မဟုတ်သော အစပ်တို့ဖြစ်သည်။ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုးစသော အချိုးကဗျာတို့ကို လေးလုံးစပ် မဟုတ်သော အစပ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ တိုက်တေးကဗျာသည် လေးလုံးစပ်ကဗျာ ပုံသဏ္ဌာန်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် မဖွဲ့စပ်ဘဲ

လေးလုံးစပ်မဟုတ်သော အချိုးကဗျာ ပုံသဏ္ဌာန်တစ်မျိုးတည်းသာ ဖွဲ့စပ်ခဲ့ခြင်းမှာ ထူးခြားမှုရှိသည်။ (မြန်မာကဗျာစာတမ်းများ၊ ၁၉၈၃၊ စာ ၃၀)

လေးလုံးစပ်အဖွဲ့မဟုတ်သော အဖွဲ့ကြောင့် တစ်ပါဒတွင် သုံးလုံး၊ လေးလုံး၊ ငါးလုံး၊ ခြောက်လုံး စသည်ဖြင့် ကြိုက်သလို ချုံနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ပို၍ လွတ်လပ်မှု ရှိလေသည်။

တိုက်တေးကဗျာဖွဲ့ဆိုရာတွင် လက်တန်းစပ်ဆိုရန်သင့်သော အပြန်အလှန်အချီအချ သဘောနှင့် ညီညွတ်စွာ သီဆို၍ ရသည့် အချိုးကဗျာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်သာ ဖွဲ့စပ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် တိုက်တေးကဗျာဖွဲ့စပ်ရာတွင် စကားလုံးကာရန်စနစ် လွတ်လပ်မှုရှိလှပြီး လက်တန်း စပ်ဆိုရသော အပြန်အလှန်အချီအချသဘောနှင့်ညီညွတ်စွာ သီဆိုရသည့် အချိုးကဗျာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်သာ ဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အခံချိုး၊ အအုပ်ချိုးတို့ဖြင့် စပ်ဆိုကြပါသည်။

ဤစာတမ်းကို လေ့လာရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံပညာရှင်အဖွဲ့က ပြုစုထုတ်ဝေသော “ဘာသာစာပေနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံသုတေသန ပြုလုပ်နည်းအခြေခံများ” စာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် “အချက်အလက် ကောက်ယူစုဆောင်းနည်း”မှ “ရှိပြီး အချက်အလက်များအပေါ် အခြေပြု လေ့လာခြင်း နည်း” (use of available data)၊ ဒေါက်တာယိုဂ်ကူမာဆင်း (Dr. Yogesh Kumar Singh) ၏ “သုတေသနနည်းပညာ” (Research Methodology) စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် “ဆန်းစစ်လေ့လာ နည်း” (survey method)၊ ဟူသော သုတေသနနည်းနာများကို အသုံးပြုထားပါသည်။ သုတေသန မေးခွန်း (သို့မဟုတ်) သုတေသန ပြဿနာကို အဖြေရှာရာတွင် ဒဗလျူ လောရင့်နျူမန် (W. Lawrence Neuman) ၏ “သုတေသနနည်းပညာ” (Research Methodology) စာအုပ်မှ “အခြေခံသုတေသန”(basic research) ဟူသော သုတေသနအမျိုးအစားကို အသုံးပြု၍ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ “ဘာသာစာပေနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံသုတေသနပြုလုပ်နည်းအခြေခံများ”စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် “သရုပ်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ သုတေသနဒီဇိုင်း” (descriptive research design)ကို အသုံးပြု၍ လေ့လာတင်ပြ ထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် စာအုပ်စာတမ်းများမှ သီအိုရီများကိုကိုးကားပြီး “ဆန်းစစ်လေ့လာ နည်း” (survey method) တို့ကို အသုံးပြု၍ သုတေသနပြဿနာအတွက် ရရှိနိုင်မည့် သုတေသနရလဒ်ကို ပေါ်လွင်အောင် အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။

### စိစစ်လေ့လာချက်

အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများကို စကားသုံးနှုန်းဟန်အပိုင်းမှ စိစစ်လေ့လာရာတွင် စကားသုံး နှုန်းဟန် ၁၄ မျိုးမှ အနက်ပြစကားလုံးနှင့်အသုံးပြစကားလုံး၊ အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့် သဘောပြ စကားလုံး၊ ဝိသေသသုံးစကားလုံးနှင့် ယေဘုယျသုံးစကားလုံး၊ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့်ဖြစ်ရပ် အခြေအနေပြစကားလုံးများဖြင့် တိုက်တေးကဗျာများကို လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

### အမှတ်စဉ်(၁)တိုက်တေး

“တောင်ဖီလာ၊ တောင်ခမောက်

တောင်အောက်က၊ ရေကန်သာ

ချိုးမယ်လို့လား။

ချိုးမယ်လို့လာ၊ ရေကန်သာ  
 ရေကန်သာ ရှုမငြီး။  
 တောတောင်တွေ ပိတ်ကာ သန်းတယ်  
 လှမ်းခဲ့မောင်ကြီး။”

အထက်ပါ တိုက်တေးကဗျာများတွင် “တောင်ဖီလာ၊ တောင်ခမောက်၊ တောင်အောက်၊ ရေကန်၊ ချိုး၊ လာ၊ မောင်ကြီး၊ တော၊ တောင်” စသည့် အနက်ပြစ်စကားလုံး၊ အကောင်အထည်ပြစ်စကားလုံးများကြောင့် တောင်ပေါ်ပင်လယ်ဟု တင်စားရသော အင်းလေးကန်၏တောတောင် ကွေ့ပတ်ရံဝိုင်းကာ သာယာလှပနေသော အင်းလေးကန်၏သရုပ်ကို အသက်ဝင်မြင်ယောင်လာစေသည်။ “က၊ မယ်၊ လို့၊ တွေ၊ တယ်၊ ခဲ့”စသည့် အသုံးပြစ်စကားလုံးများသည် ဖော်ပြလိုသော အကြောင်းရင်းကိုပေါ်လွင်အောင် အထောက်အပံ့ ကောင်းဖြစ်စေသည်။ “ရှုမငြီး”ဟူသော သဘောပြစ်စကားလုံးကို အသုံးပြုထားသောကြောင့် အင်းလေးကန်၏ ကြည့်ရှုမဝလောက်အောင် လှပသည့်အလှတရားကို ပို၍မြင်သာ ထင်ရှားစေပါသည်။ “လှမ်း”အနက်ပြစ် စကားလုံးနောက်တွင် “ခဲ့”အသုံးပြစ်တွဲစပ်အသုံးပြုလိုက် သောကြောင့် အင်းသူမိန်းကလေးတစ်ဦး၏ အင်းလေးဒေသကို လာလည်စေချင်သည့် ခံစားချက်တို့ကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ “ရေကန်သာ” ဟူသော အကောင်အထည်ပြစ် စကားလုံးနှင့် အနက်ပြစ် စကားလုံးကို ထပ်ကာထပ်ကာအသုံးပြု ထားသောကြောင့် အင်းလေးကန်၏သာယာလှပပုံကို ထင်ရှားလာစေသည်။ “တောင်” ဆိုသည့် အနက်ပြစ်စကားလုံးကို ထပ်ကာထပ်ကာသုံးထား သောကြောင့် တောင်ပတ်လည် ဝိုင်းထားသော အင်းလေးကန်၏သဘာဝကို ဝီပြင်လာစေသည်။ ထို့ပြင်“လှမ်း” ဟူသော လုံးချင်းကြိယာနှင့် လှုပ်ရှားမှုပြစ်စကားလုံးကြောင့် အင်းလေးကန်ကို တက်လှမ်းလာစေချင်သည့် သဘောထားကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ “ပိတ်ကာသန်း” ဟူသော အခြေအနေပြစ်စကားလုံးကြောင့် တောင်များဝန်းရံနေပုံကို မြင်ယောင်လာစေသည်။ “တောင်ခမောက်”ဟူသည့် ဝိသေသအသုံးကြောင့် အင်းသားတို့ ဆောင်းလေ့ရှိသော ခမောက်ပုံသဏ္ဌာန်ကို မြင်ယောင်လာစေသည်။

#### အမှတ်စဉ်(၂)တိုက်တေး

“အသံကြား သနားလိုက်ပါဘိ မကြီးရယ်။  
 မောင်လေးခင် ရေပူငါး အားနွဲ့လှတယ်။  
 သနားရင်ကွယ် ကယ်ပါတော့ မဖုန်း။  
 မောင်လေးခင် ရေပူငါးလို  
 အားနွဲ့လို့ နွဲ့။”

ထိုတိုက်တေးသည် အင်းသားလူပျိုလေးက အင်းသူမိန်းမပျိုလေးကို ချစ်ခွင့်ပန်နေစဉ်ဖွဲ့ဆိုထားသော တိုက်တေးကဗျာဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိုက်တေးအသံကိုကြားပါက သနားကြင်နာသော စိတ်ကလေးထားစေချင်ပါသည် မကြီးရယ်ဟု ပြောဆိုနေသယောင် ခံစားရစေသည်။ မကြီးကိုချစ်သည့် စိတ်ဖြင့် မောင်လေးမှာရေပူထဲတွင် ထည့်ခံထားရသော ငါးကဲ့သို့လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားသော်လည်း အားအင်သာကုန်သွားသည်။ ရေကန်အတွင်းရှိ “ငါး” ကို ဥပမာပေးပြီး “ရေပူငါး”ဆိုသည့် အသုံးကြောင့် ခံစားချက်ကို ပို၍ဝီပြင်လာစေပါသည်။ မောင်လေးဘဝကို သနားလျှင် ကယ်တင်ပါ။

ပြန်ချစ်ပါ။ မောင်လေးဘဝက အချစ်ကြောင့် ပူပန်နေရသည်မှာ “ချစ်သည့်စိတ်မှ လွတ်မြောက်အောင် ရုန်းထွက် မရသော အားအင်ချည့်နဲ့နေသည့် ရေပူထဲကဘဝ ဖြစ်နေရပါပြီ”ဟု ချစ်ခွင့်ပန်တိုက်တေး တစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတိုက်တေးကဗျာ၏စကားသုံးနှုန်းဟန်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် “မကြီး၊ မောင်လေး၊ မဖုန်း၊ ရေ၊ ငါး၊ အသံ”ဟူသည့် အနက်ပြု၊ အကောင်အထည်ပြစကားသုံးများကြောင့် အဓိကအကြောင်းရင်း နှင့်အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။ အသုံးပြစကားလုံးများ ဖြစ်သည့် “ပါဘိ၊ ရယ်၊ တယ်၊ ကွယ်၊ ပါတော့၊ လို၊ လို့”များကြောင့်ဖွဲ့ဆိုသည့် အကြောင်းအရာနှင့်ဖွဲ့ဆိုသူတို့ ၏စိတ်ခံစားချက်များကို မြင်ယောင်ကြားယောင်လာအောင် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။ “ရေပူငါး”ဟူသော ဝိသေသစကားလုံးသည် ရေပူထဲတွင် ရောက်နေသောငါးကဲ့သို့ ချစ်သူမိန်းကလေးထံမှ အချစ်ကိုမရရှိသေးသောကြောင့် ပူပန်နေရသည့် အသွင်သဏ္ဌာန်ကို မြင်ယောင်လာစေသည်။ “သနားလိုက်ပါဘိ၊ အားနဲ့လို့နဲ့၊ အားနဲ့ လှတယ်” စသည့်သဘောပြစကားလုံးများ၊ “သနား၊ ကြား”ဟူသော အာရုံထင်ဟပ်မှုပြ ကြိယာ စကားလုံးများ၊ “ပူ၊ နဲ့၊ နဲ့”ဟူသော အဖြစ်အပျက်အခြေအနေပြ စကားလုံးများကြောင့် လူပျိုလေး၏ ခံစားချက် အခြေအနေကို မြင်သာလာစေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤတိုက်တေးကဗျာတွင် အသုံးပြစကားလုံးနှင့်အနက်ပြစကားလုံး၊ အကောင် အထည်ပြစကားလုံးနှင့် သဘောပြစကားလုံး၊ ဝိသေသသုံးစကားလုံးနှင့် ယေဘုယျသုံးစကားလုံးများ နှင့် အင်းသားလူပျိုလေး၏ ရင်တွင်းခံစားချက်နှင့် ကြုံတွေ့နေရသောအခြေအနေကို မြင်ယောင် ကြားယောင်လာအောင် ဖွဲ့သီစပ်ဆိုနိုင်သည့် ရေးဟန်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

### အမှတ်စဉ်(၃)တိုက်တေး

“မောင်ကြီးကို မြင်တဲ့နေ့  
မမေ့တဲ့ မေ့ရှေ့ရင်  
ခွဲလို့ ပြချင်။  
မယ်ရွှေရင် ပြချင်တဲ့ မယ်က  
မောင်ကြီးကို မြင်တဲ့နေ့  
ဖုန်းမယ် မမေ့။”

ထိုတိုက်တေးသည် အင်းသူမိန်းကလေးက ချစ်ခွင့်ပန်လာသော အင်းသားလေးကို ပြန်လှန်၍ သူ၏ ရင်တွင်းခံစားချက်ကို စပ်ဆိုထားသော တိုက်တေးကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ တိုက်တေးကဗျာ၏စကားသုံးနှုန်းဟန်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် “မောင် ကြီး၊ မေ၊ မယ်၊ ဖုန်းမယ်”၊ “မြင်၊ နေ့၊ မေ့၊ ခွဲ၊ ပြ”ဟူသည့် အနက်ပြစကားလုံးများ၊ အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးများ၊ “ကို၊ တဲ့၊ ချင်၊ က”ဟူသည့် အသုံးပြစကားလုံးများကြောင့် အင်းလေးသူတစ်ဦး၏ ခံစား ချက်ကို ပို၍ ဝိပြင်ပေါ်လွင်လာစေသည်။ “မေ့ရှေ့ရင်” ဟူသော ဝိသေသစကားလုံးကြောင့် အင်းလေးသူ ၏နှလုံးသားတွင် မောင်ကြီးက စိုးမိုးနေ ကြောင်းကို ပြောပြနေဟန်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။ “ခွဲလို့ ပြချင်” “မမေ့”ဟူသည့် သဘောပြစကားလုံးကြောင့် မိန်းမပျိုလေး၏ခံစားချက်၊ အခြေအနေကို နားလည်

သဘောပေါက် လာစေသည်။ “မေ့၊ ခွဲ၊ ပြ”ဟူသော လုံးချင်းကြိယာစကားလုံးကြောင့် ဆိုလိုရင်း အနက်ကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။

ဤတိုက်တေးတွင် အနက်ပြစကားလုံး၊ အသုံးပြစကားလုံး၊ အကောင်အထည်ပြ စကားလုံး၊ သဘောပြစကားလုံး၊ ယေဘုယျစကားလုံး၊ ဝိသေသစကားလုံး၊ လုံးချင်းကြိယာအသုံးများကြောင့် အင်းသူလေးက တိုက်တေးစပ်ဆိုရင်း ရင်ဖွင့်နေသော အင်းသားလူပျိုလေးကို မြင်မြင်ချင်းချစ်မိ သောကြောင့် နှလုံးသားထဲတွင် စွဲလမ်းမိနေကြောင်း ပေါ်လွင်စေရာ အနက်ထင်ရှားစေသည့် ရေးဟန် အဖြစ်လေ့လာနိုင်သည်။ “မမေ့” “မောင်ကြီး”ဟူသော စကားလုံးကို ထပ်ကာထပ်ကာသုံးသောကြောင့် စွဲလမ်းချစ်ခင်မှုကို ထင်ရှားစေပါ သည်။

### အမှတ်စဉ် (၄)တိုက်တေး

“သည်မယ်ကို ရမလားလို့  
အင်္ကျီများ တစ်ထည် နှစ်ထည်  
လဲလှယ်လို့နေ။  
လဲလို့သာနေ  
မယ်ကိုလေရဘဲ  
ရွှေအင်းတိမ် ကန်တော့ပွဲမှာ  
ကြွေးတွေက ဝဲ။”

ထိုတိုက်တေးသည် မိမိကို လာရောက်ပိုးပန်းနေသော အင်းသားလူပျိုလေးကို စနောက်လိုသည့် သဘောဖြင့် ဖွဲ့စပ်သီဆိုထားသော တိုက်တေးကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတိုက်တေးကဗျာ၏စကားလုံးသုံးနှုန်းဟန်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် “မယ်၊ အင်္ကျီ၊ ရွှေအင်း တိမ်၊ ကန်တော့ပွဲ”၊ “ရ၊ လဲလှယ်”ဟူသည့် အနက်ပြစကားလုံး၊ အကောင်အထည် ပြစကားလုံးများ ကြောင့် အင်းသူမလေး၏ပြောလိုသည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်လာစေသည်။ ထိုစကားလုံးများ ကို ပြည့်စုံမှုရှိအောင် ထောက်ပံ့ပေးသော အသုံးပြစကားလုံးများမှာ “ကို၊ သည်၊ လို့၊ က”များ ဖြစ်သည်။ “သည်” ဟူသော အညွှန်းပြစကားလုံးကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းသော နာမ်စား “မယ်”အဖြစ် ပို၍ပီပြင် သက်ဝင်လာစေသည်။ “တထည်၊ နှစ်ထည်”ဟူသော အရေအတွက်ပြစကားလုံးနှင့် “လဲလှယ်” ဟူသော လှုပ်ရှားမှု ပြစကားလုံးများ၏အားကောင်းမှုကြောင့် အင်္ကျီအမျိုးမျိုး လဲလှယ်ပြီး ဟန်ရေးပြနေသော လူပျိုလေး၏အခြေအနေကို သိမြင်လာစေသည်။ မည်သို့ပင် ဟန်ရေး ပြစကားမူ မယ်လေး၏အချစ်ကို မရနိုင်ကြောင်းကို ရွှေအင်းတိမ်ဘုရားပွဲတွင် အကြွေးဝယ်လာသော အင်္ကျီများဖြင့် “ဝဲ”ဆိုသည့် စကားလုံးအသုံးကြောင့် အကြွေးများပိသွားရပုံအခြေအနေကို သိမြင်လာစေသည်။

ဤတိုက်တေးတွင် အနက်ပြု၊ အသုံးပြု၊ ဝိသေသ၊ ယေဘုယျ၊ အကောင်အထည်ပြု၊ သဘောပြ စကားလုံးအသုံးများကြောင့် ဆိုလိုသည့် အကြောင်းအရာကို ထိမိပေါ်လွင်စေပြီး သွက်လက်စေသည့် ရေးဟန်အဖြစ် လေ့လာဖော်ထုတ်ရသည်။

### အမှတ်စဉ်(၅)တိုက်တေး

“သည်မောင်ကို ရမလားလို့

တညများ တခါနှစ်ခါ

လိမ်းတဲ့ နံ့သာ။

မောင်မလာ နံ့သာတဲ့ အရှုံး

ပါးပေါ်မှာ နံ့သာစက်ကိုလ

ညည်းရှက်ပါဦး။”

ထိုတိုက်တေးသည် အင်းသားလူပျိုလေးက အင်းသူမိန်းမပျိုလေးကို စနောက်လိုသည့် အတွက် စပ်ဆိုထားသော တိုက်တေးကဗျာဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါတိုက်တေးတွင် “မောင်၊ ည၊ နံ့သာ၊ လာ” ဟူသည့် အနက်ပြစကားလုံးများ၊ “နံ့သာစက်၊ ပါးပေါ်”ဟူသည့် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့် ဝိသေသစကား လုံးများ၊ “လိမ်း၊ ရှက်”၊ “ရမလား”အခြေအနေပြ စကားလုံးများကြောင့် မိန်းမပျိုလေး သည် အလှပြင် ပြီးချစ်နေရသူကို မျှော်နေတတ်ကြောင်း၊ မောင်မလာနိုင်သေးသောကြောင့် မျက်နှာနှင့် ခန္ဓာကိုယ်တွင် လိမ်းခြယ်ထားသော သနပ်ခါး၊ ကရမက်၊ နံ့သာဖြူအစရှိသည့် မွှေးပျံ့စေသော နံ့သာများ ပျက်ကုန်ပြီလား အတွေးဖြင့် ခဏခဏထပ်မံလိမ်းနေပုံကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ လှလင်ပျိုလေးအပေါ် ထားရှိသည့် မိန်းမပျိုလေး၏ခံစားချက်ကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ “လိမ်း”ဟူသည့် လုံးချင်းကြိယာ အသုံးကြောင့် လှုပ်ရှားမှုအငွေ့အသက်ကို မြင်ယောင်လာစေသည်။ “တစ်ညများတစ်ခါနှစ်ခါ” ဟူသည့် အသုံးကြောင့် မိန်းကလေး၏မျှော်နေတတ်သည့် သဘာဝကို ပီပြင်လာစေသည်။

သဘောပြစကားလုံးများဖြစ်သည့် “အရှုံး”၊ “ရှက်ပါအုံး”ဟူသည့် စကားလုံးအသုံးများက အင်းသား လူပျိုလေးသာ ရောက်မလာခဲ့လျှင် လိမ်းထားသော နံ့သာစက်လေးအတွက် ရှက်စရာ ဖြစ်ရတော့မည်ဟု မိမိကို “ကြွေးတွေက ဝဲ”ဟု စပ်ဆိုထားသော တိုက်တေးကို ပြန်လှန်ချေပ စပ်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ “ကို၊ လို၊ မှာ၊ အုံး၊ လ”ဟူသည့် အသုံးပြစကားလုံးများက ဆိုလိုသည့်အကြောင်းအရာများကို ပီပြင် လာစေရန် အထောက် အကူပြုစကားလုံးများအဖြစ် လေ့လာရသည်။ “ရမလား၊ မောင်မလာ၊ ညည်း ရှက်ပါအုံး” ဟူသည့် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးများကြောင့် ထေ့ငေါ့သည့် သဘော၊ စနောက်လိုသည့် သဘောကို ထင်ရှားပေါ်လွင်လာစေသည်။

### သုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများကို စကားသုံးနှုန်းဟန်ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင် ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာရာတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့်အသုံးပြစကားလုံး၊ အကောင်

အထည်ပြနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံး၊ ဝိသေသနှင့် ယေဘုယျစကားလုံး၊ လှုပ်ရှားမှုပြနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံးများ သုံး၍ ဖွဲ့စပ်ထားရာ ဆိုလိုချက်ကို ပေါ်လွင်စေပါသည်။

အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများတွင် အနက်ပြ၊ အသုံးပြုနှင့်အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးများ သုံး၍ဖွဲ့ဆိုထားရာ ဒေသတစ်ခု၏သဘာဝ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို မြင်ယောင်လာစေသည်။ အင်းသူ အင်းသားတို့၏နှလုံးသားဆိုင်ရာ စိတ်ခံစားချက်နှင့် ပျော်စေလိုသော အတွေးအခေါ်တို့ကို ပေါ်လွင်အောင် သဘောပြစကားလုံးများ သုံးထားသကဲ့သို့ ပိုမိုလေးနက်စေလိုသည့်အတွက် အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးနှင့်တွဲကာ သုံးနှုန်းထားပါသည်။ လူငယ်တို့ သဘာဝတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မခံချင်စိတ်ဖြင့် စပ်ဆိုထားပြီး အကြောင်းအရာများ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန်အတွက် သဘောပြစကားလုံးများကို သူ့နေရာနှင့်သူ စနစ်တကျ ထည့်သွင်းစပ်ဆိုထားရာ တိုက်တေးကဗျာများကို နားဆင်သူများအတွက် သုတိသာယာမှုကို ဖြစ်စေသည်။

အင်းလေးဒေသရှိ တောတောင်ရေမြေ၊ စေတီပုထိုးများ၏အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုထင်ရှား လာစေရန်အတွက် စကားသုံးနှုန်းရာတွင် ဝိသေသသုံးနှင့် ယေဘုယျစကားလုံးများ တစ်လှည့်စီသုံးခြင်း သာမက လှုပ်ရှားမှုပြနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြ စကားလုံးများကြောင့် အင်းလေးတိုက်တေး ကဗျာများမှာ ပို၍အသက်ဝင်လာသည်။ ဖြစ်စဉ်အခြေအနေကို မြင်ယောင်လာစေရန် လုံးချင်းကြိယာ၊ ကြိယာထောက် အသုံးများဖြင့် စပ်ဆိုထားရာ အင်းသူ၊ အင်းသားတို့ ၏ခံစားမှုတို့ကိုပို၍ ပီပြင်သက်ဝင်လာစေသည်။

အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများတွင် ဖွဲ့စပ်ထားသော စကားသုံးနှုန်းဟန်များသည် အင်းသူ၊ အင်းသားတို့၏ ကျေးလက်သုံးအရိုးခံ စကားလုံးများဖြစ်ပြီး ခံစားချက်များကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ အနက်သုံးစကားလုံးများကြောင့် တောတောင်သဘာဝသာယာမှု၊ အင်းသူအင်းသားလူပျိုအပျိုတို့၏ချစ်ခင်မှုကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ မဝံ့မရဲဖြစ်နေရှာသော လူပျိုလှည့်လာသည့် အင်းသားလေး၏ တိုက်တေးဖွဲ့ဆိုသံကို “ကြက်သူငယ်၏အသံ”ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမြင့်တစ်ဖက်က အနိမ့်ပိုင်းသို့ ဆင်းချလာသော တောင်၏ပုံသဏ္ဌာန် ကို “အဖီ”ချထားသကဲ့သို့ စကားအရိုးခံကို သုံးထားရာ ဆိုလိုချက်ကို ပေါ်လွင်လာစေသည်။ “တောတောင်တွေ ပိတ်ကာ သန်းတယ်” စကားသုံးအဖွဲ့များသည် သွားလာရခက်ခဲသည်ကို ပေါ်လွင်လာစေသည့် စကားသုံးနှုန်းဟန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရေကန်ထဲက ငါးကို ဥပမာပေးပြီး “ရေပူငါး”ဟု ရိုးရှင်းစွာ သုံးထားသော်လည်း ဆိုလိုချက်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။

ထို့ကြောင့် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများ၏စကားသုံးနှုန်းဟန်မှာ ပေါ့ပါးသွက်လက်ပြီး ထို စကားသုံးနှုန်းဟန်ကြောင့် ဆိုလိုသည့်အကြောင်းအရာများကို လေးနက်ပေါ်လွင်ထိမိစေကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရသည်။

### နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများမှ စကားသုံးနှုန်းဟန်ကို ရေးဟန်ရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများ၏ စကားသုံးနှုန်းဟန်ကြောင့် အင်းလေးကန်၏သာယာလှပပုံကို မြတ်နိုးပြီး အင်းသူအင်းသားလူငယ်မောင်မယ်များ၏ ချစ်ရေး ချစ်ရာ များကိုသိရှိလာရသည်။ အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်ဆီလျော်သော စကားသုံးနှုန်းဟန်ကြောင့်

တိုက်တေးကဗျာများသည် စာပေယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများကို အလေ့လာခံထား၍ ဘာသာဗေဒ၊ အတ္ထုဗေဒ၊ လူမှုဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှ ဆက်လက်သုတေသနပြုလေ့လာ ဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။

### ကျမ်းကိုးစာရင်း

#### မြန်မာဘာသာ

- ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၁)။ *ရှေးဟန်ပညာနိဒါန်း*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချူချူစာပေ။
- ဇော်ထွန်း၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ *ဘာသာဗေဒနှင့်စာပေ စာပေရှေးဟန်ပညာမိတ်ဆက်*။ ရန်ကုန်၊ ကာလာဇုန်ပုံနှိပ်တိုက်။
- တင်မြိုင်၊ မောင် (အင်းလေး)။ (၁၉၇၀)။ *အင်းလေးတိုက်တေးကဗျာများ*။ ရန်ကုန်၊ လင်းကြက်စာပေတိုက်။
- ဖိုးအေး၊ ကို။ (၂၀၁၄)။ *အင်းလေးကန်သာ*။ ရန်ကုန်၊ တော်ဝင်ပုံနှိပ်တိုက်။
- မယ်သီရိ(အင်းလေး)။ (၂၀၁၉)။ *အင်းလေးဒေသမှ အင်းဆားတိုက်တေးများ*။ ရန်ကုန်၊ A. M. T ပုံနှိပ်တိုက်။
- မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၈၃)။ *မြန်မာကဗျာစာတမ်းများ*။ ရန်ကုန်၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်။
- သန္တာခင်(အင်းလေး)။ (၁၉၈၆)။ *တိုက်တေးရတနာ*။ ရန်ကုန်၊ မိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ်- ၂၂၂။
- သန္တာခင်(အင်းလေး)။ (၂၀၀၆)။ *အင်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ချစ်ခင်ခင်ပန်တိုက်တေးများ*။ Fashion con မဂ္ဂဇင်း၊ Vol-1, No.9၊ ရန်ကုန်။
- သိန်းသန်းထွန်း၊ ဦး။ (၁၉၈၂)။ *အင်းသားများ၏တိုက်တေးအနုပညာ*။ မန္တလေး၊ ကြီးပွားရေး ပုံနှိပ်တိုက်။

#### အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Peter Stockwell. (2014). *The Cambridge Handbook Of Stylistics*. Cambridge: Cambridge University Press.